

Ján Verešik

(1923-1991)

1991 március 12-én vettünk végső búcsút Pozsony Ružinov-i temetőjében a 67 éves korában elhunyt Ján VEREŠIK-től, a szlovák népesség- és településföldrajz egyik leghíresebb képviselőjétől.

VEREŠIK 1923 június 2-án született a mai Nyitrához tartozó Nagymőkén (Velké Janikovce). Szakmai életútja három munkahelyhez kapcsolódott. Pozsonyi és belgrádi egyetemi tanulmányait követően, 1946-tól a pozsonyi Komenský Egyetem Természettudományi Karán tanított, ahol 1959-ben fosztották meg jogtalanul a felsőoktatásban való részvétel lehetőségétől. Ezt követően a Szlovák Tankönyvkiadó Vállalatnál kezdett szerkesztőként tevékenykedni, ahonnan 1964-ben került át a Szlovák Tudományos Akadémia Földrajzi Intézetébe, ahol élete végéig tevékenykedett, 1970-től 1988-ig a Népesség és Településföldrajzi Osztály vezetőjeként, 1989-től mint nyugdíjas tudományos tanácsadó.

J. VEREŠIK életének fő művét az SZITA Földrajzi Intézete munkatársaként alkotta meg. Ehhez tartozik a népesség összetételének széles körű, szintetikus értékelése és Szlovákia első komplex településföldrajza (Slovensko, Lud I. cast, Bratislava, 1974), továbbá a Szlovák Nemzeti Atlasz (Bratislava, 1980) részletes népesség- és településföldrajzi fejezete. Úttörő jelentőségű városföldrajzi munkái erősen hatottak a tudományos diszciplína csehszlovákiai fejlődésére. VEREŠIK számos tankönyv, oktatási segédanyag megírásában vett részt. Olyan tudós volt, akinek szakmai örökségét szervező, véleményező, kísérletező és tudomány-népszerűsítő tevékenysége tette még gazdagabbá.

Sajnos, már nem fejezhette be közelmúltbeli tudományos terveit, melyek főként Szlovákia népességének részletes korszerkezeti jellemzésével és az ingázással voltak kapcsolatosak. A világ nagyvárosairól szóló, átfogó, a nagyközönségnek szánt műve is félbemaradt. Szerencsére a közelmúltban publikált, a népesség társadalmi-gazdasági jellemzői és a települések alaprajzi típusai (Szlovák Néprajzi Atlasz — Bratislava, 1990) térképsorozata, ill. a Városok című fejezet a Czechoszlovákia (London, 1989) könyvben nem jutott e sorsra.

Az elhunyt tudós életrajzi adatainak és tudományos eredményeinek további taglalásától most eltekintünk, mivel arról igen részletes ismertetés jelent meg a Geografický Časopis 1983. évi 3. füzetében E. MAZÚR tollából.

Mély tisztelettel és köszönettel tartozunk VEREŠIKnek egész életművéért, amivel a szlovák tudományt, a diákok, munkatársak és a nagyközönség tudományos ismereteit gazdagította. Tudományos munkásságának elismeréseként az SZITA Elnöksége az SZITA Dionýz Štúr „A természettudományban szerzett érdemekért” megtisztelő aranyplaketttel és a Běl Mátýás (Matej Bel) „A földrajztudomány fejlesztésében szerzett érdemekért” emlékéremmel tüntette ki.

Mindig tisztelettel fogunk Ján VEREŠIKre és életművére gondolni. Neve, amely a szlovák, ill. csehszlovák földrajz kialakulásával és továbbfejlődésével szorosan összefonódott, ismertté fog válni a későbbi geográfus nemzedékek számára is!

(Fordította: KOCSIS KÁROLY)

ŠTEFAN OČOVSKÝ